

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bohumín, tř. Dr. E. Beneše 456, okres Karviná

Adresa: Základní škola Bohumín, tř. Dr. E. Beneše 456, 735 81 Bohumín

Identifikátor školy: 600136311

Termín konání orientační inspekce: 22. – 25. dubna 2003

Čj.:	146 1990/03-05 043
Signatura:	on3cw144

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bohumín, tř. Dr. E. Beneše 456, okres Karviná je úplnou základní školou s 16 třídami. V době inspekce vykazovala škola 321 žáků.

Zřizovatelem školy je Město Bohumín. Povinnou školní docházku plní ve škole nejen žáci ze spádového obvodu určeného závaznou městskou vyhláškou, ale z dalších obvodů.

Žáci všech tříd jsou vzděláváni podle programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996 včetně Úprav a dodatků schválených pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Žákům se specifickými poruchami učení a chování je poskytována péče dle doporučení pedagogicko-psychologické poradny v běžných třídách. Součástí školy je školní družina.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- dodržování vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, v školním roce 2002/03, resp. v posledních dvou klasifikačních obdobích (§§ 10 - 13),
- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem k schváleným učebním dokumentům a dodržování vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, v roce 2003 v předmětech český, německý a anglický jazyk ve vybraných třídách 1. a 2. stupně, matematika ve třídách 2. stupně, fyzika, dějepis, občanská výchova a zeměpis,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v školním roce 2002/03 vzhledem k schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech (viz výše),
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v školním roce 2002/03 ve sledovaných předmětech (viz výše),
- vedení povinné dokumentace dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v školním roce 2002/03,
- dodržování učebních plánů a osnov dle § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v školním roce 2002/03 ve sledovaných předmětech (viz výše).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V ŠKOLNÍM ROCE 2002/03 VE SLEDOVANÝCH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH UVEDENÝCH V PŘEDMĚTU INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

V době inspekce pracoval ve škole dvacet jeden pedagog ve funkci učitel/učitelka a dvě vychovatelky školní družiny.

Všichni pracovníci širšího vedení školy (ředitelka, zástupkyně ředitelky, výchovná poradkyně) získali předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci na 1. či 2. stupni základní školy. Výchovná poradkyně absolvovala studium výchovného poradenství na vysoké škole.

V školním roce 2002/03 jsou jako učitelé zaměstnání čtyři pracovníci bez odborné a pedagogické způsobilosti potřebné pro výuku v základní škole. Jde o dva absolventy vysokoškolského neučitelského studia (v jednom případě s doplňujícím pedagogickým vyděláním pro výuku odborných předmětů na středních školách), absolventku střední pedagogické školy (obor vychovatelství) a absolventku gymnázia. Další smlouvu jako učitelka uzavřely obě vychovatelky školní družiny (jedna hodina praktických činností a tři hodiny hudební výchovy ve třídách 1. stupně).

Jádro pedagogického sboru je stabilizované. Věkové složení pedagogického sboru ale není příznivé. Podíl mladých učitelů ve věku do 35 let se od poslední inspekce sice zvýšil, ale jen část z nich získala odbornou a pedagogickou kvalifikaci pro základní školu. Kladem je, že v pedagogickém sboru jsou tři pedagogičtí pracovníci muži. Škola zaměstnává jednu učitelku, která pracuje při důchodu.

Vzhledem k aprobačnímu složení pedagogického sboru musí vedení školy přidělovat část úvazku ve třídách 1. stupně vyučujícím s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 2. stupeň a dvěma vyučujícím bez potřebné odborné a pedagogické způsobilosti.

Výukou českého jazyka ve třídách 3. a 5. ročníku jsou pověřeny vyučující s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ve dvou třídách 4. ročníku pracují učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti pro 1. stupeň. Na kvalitu výuky na 1. stupni to nemělo negativní vliv. Obě vyučující českého jazyka ve třídách 2. stupně získaly potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost (obě se zaměřením na výuku českého jazyka).

Jedna ze čtyř vyučujících anglického a německého jazyka se při studiu na vysoké škole věnovala přímo anglickému jazyku jako předmětu studia; další dvě vyučující získaly odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci ve třídách 2. stupně základní školy. Poslední z vyučujících cizích jazyků neukončila vysokoškolská studia učitelství.

Výuka předmětů dějepis, občanská výchova a zeměpis je svěřena učitelkám s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Matematiku a fyziku učí ve škole celkem pět vyučujících, čtyři z nich mají pedagogickou a odbornou způsobilost, jeden je nekvalifikovaný. Tři učitelé mají matematiku ve své aprobaci, fyzika je vyučována neaprobovaně. Absence kvalifikačních předpokladů byla citelná jen v jedné hodině matematiky, v níž se vyskytly závažnější nedostatky v organizaci výuky, didaktických postupech a odborné správnosti výkladu. V hodinách fyziky neměla absence aprobovanosti vyučujících negativní vliv na úroveň hospitovaných hodin.

Vyučující sledovaných předmětů jsou členy metodických sdružení, resp. předmětových komisí. Metodická sdružení a předmětové komise pracují podle plánu činnosti, z pravidelných schůzek pořizují zápisy. Podílejí se mj. na plánování kulturně-vzdělávacích akcí pro žáky a volnočasových aktivit pro děti i rodiče, na hodnocení činnosti školy, připravují žáky na soutěže, navrhuje nákup učebnic a pomůcek, připravují zadání kontrolních prověrek a testů. Začínajícím a nekvalifikovaným učitelům jsou přiděleni uvádějící učitelé. Péče o začínající a nekvalifikované učitele se neřídí přesným plánem, který by měl písemnou podobu.

Vyučující se zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jak školskými vzdělávacími organizacemi (Středisko služeb a informačních technologií Karviná, Pedagogické centrum Ostrava), tak dalšími vzdělávacími agenturami a institucemi. Plán dalšího vzdělávání je zpracován. Údaje o jednotlivých akcích dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou uvedeny ve výroční zprávě. V uplynulém období se převážná část pedagogického sboru zúčastnila školení zaměřeného na získání počítačové gramotnosti. Další se zdokonalovali v cizích jazycích a v alternativních způsobech výuky. Sledovány jsou i preventivní programy (šikana a agresivita mezi žáky). Dle hodnocení ředitelky školy jsou nabídka vzdělávacích aktivit i jejich finanční krytí dostatečné.

Výchovná poradkyně organizuje podle plánu výchovného poradenství potřebnou péči o integrované žáky. Integrovaní žáci byli v školním roce 2002/03 vybaveni potřebnými speciálními učebnicemi, pomůckami a základními školními potřebami ve výši 200 Kč. Evidence předání základních školních potřeb byla v průběhu inspekce upřesněna.

Ředitelka školy zpracovala jak dlouhodobou koncepci školy, tak plán práce na jednotlivé školní roky. Při zpracování koncepce školy dbala na zvyšování kvality výchovně-vzdělávací práce a pamatovala na žáky se specifickými poruchami učení a chování, kteří přecházejí ze spádové malotřídní školy. Součástí koncepce jsou i pasáže zmiňující plány na zlepšení materiálně-technického vybavení školy, prevenci šikany, zneužívání návykových látek s cílem vytvořit pohodové klima školy. Škola úspěšně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickými centry, pokud jde o zohlednění specifických potřeb a zájmů žáků (vyplňování pedagogických zjištění školy pro další vyšetření, zpracování individuálních plánů pro integrované žáky, individuální náprava nad rámec povinné týdenní dotace). Daří se snižovat počty žáků ve třídách s větším množstvím integrovaných žáků a žáků se specifickými poruchami učení a chování, zlepšuje se spolupráce s rodiči. Daří se organizovat pobyty ve škole v přírodě, lyžařský výcvik, výlety a exkurse. Ve spolupráci se zřizovatelem jsou úspěšně budovány odborné učebny.

Při realizaci koncepce a dalších úkolů školy spolupracuje ředitelka s členy širšího vedení školy, s pedagogickou radou a metodickými orgány. Rada školy nebyla zřízena, při škole pracuje Unie rodičů.

Plán kontrolní činnosti je zpracován. Vlastní kontrolní činnost je podnětem k odstraňování zjištěných nedostatků (zpětná vazba a přenos na učitele). Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány na pedagogických radách a v metodických orgánech školy. Kromě hospitační činnosti vedení školy jsou prováděny kontroly sešitů, žákovských knížek, rozborů písemných prací z matematiky a českého jazyka zadávaných v nejvyšších třídách ředitelkou školy.

O klimatu školy vypovídají postoje rodičů a žáků zachycené v dotaznících, jež byly před inspekci prostřednictvím žáků všech tříd 7. - 9. ročníku zadány. Zákonní zástupci vrátili pouze 41 řádně vyplněný dotazník (z celkového počtu 115 žáků), což do jisté míry snižuje vypovídací hodnotu.

Až na výjimky (viz příloha inspekční zprávy) je hodnocení školy rodiči a žáky výrazně kladné. Vysokých procent dosahuje spokojenost rodičů se vzdělávacím programem realizovaným ve škole, s nabídkou nepovinných a volitelných předmětů, s využíváním různých pomůcek při výuce, s mimovyučovacími aktivitami, s přístupem vyučujících k dětem, s vyvážeností klasifikace ústního a písemného projevu, s informovaností rodičů ze strany školy o výsledcích žáků, s prací školy v oblasti protidrogové prevence a výchovy k zdravému životnímu stylu a se školním řádem.

Rodiče nejsou spokojeni se skutečností, že žáci nepracují se školním počítačovým vybavením; přes 53 % dotazovaných rodičů žáků 7. - 9. tříd dalo zápornou odpověď. Procento záporných odpovědí u žáků (viz druhá část dotazníku) je o něco nižší (cca 49 %). Spokojenost nevládne se stavem toalet (téměř 49 % záporných odpovědí). Ve vysvětleních na konci dotazníků byly zmínky o tom, že chybí toaletní papír.

Vysoké procento rodičů vůbec neodpovědělo na otázku, zda považují délku domácí přípravy za přiměřenou nebo ne.

V druhé části dotazníku mohli žáci 7. - 9. ročníku odpovídat sami. Odpovědi potvrdily pozitivní vyznění dotazníků z první části. Poměrně značná část žáků tvrdí, že nemůže vyslovit svůj názor (přes 30 %). Ovšem na druhé straně žáci tvrdí, že vědí, na koho se mohou obrátit, pokud potřebují pomoc (přes 85 % kladných odpovědí). Většina kladných odpovědí na účinné

řešení projevů šikany (asi 68 %) uspokojuje, ale 15 % těch, kteří s řešením projevů šikany nejsou spokojeni, není bez významu. Vysoké je procento žáků, kteří tvrdí, že distribuce a drogy nejsou ve škole až tak neobvyklé. Dle sdělení ředitelky školy jde o kouření poměrně početné skupinky žáků. Nejčastěji ovšem mimo školu před vyučováním.

Odpovědi na otázky dotazníku svědčí o tom, že úsilí školy na vytvoření klimatu příznivého pro výchovu a vzdělávání je úspěšné.

Kritéria hodnocení zaměstnanců mají písemnou podobu. Byla projednána s odborovou organizací.

Vnitřní informační systém má běžnou úroveň (nástěnky, školní rozhlas, schránka důvěry, žákovská samospráva, třídnické hodiny). Práva a povinnosti žáků jsou zachyceny v řádu školy, s nímž byli žáci prokazatelně seznámeni. Stejně hodnocení platí i pro úroveň vnějšího informačního systému (třídní schůzky, individuální konzultace s učiteli a výchovnou poradkyní, zápisy v žákovských knížkách a deníčcích, školní časopis). Výroční zpráva o činnosti školy v školním roce 2001/02 obsahuje všechny náležitosti dané příslušným zákonem.

Personální podmínky školy ve vztahu k sledovaným předmětům jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V ŠKOLNÍM ROCE 2002/03 VE SLEDOVANÝCH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH UVEDENÝCH V PŘEDMĚTU INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI
--

Materiálně-technické podmínky vzdělávání byly podrobně popsány a zhodnoceny už v předchozí inspekční zprávě. Od orientační inspekce v roce 1999 byly některé části školy rekonstruovány (toalety, šatny) a zlepšilo se vybavení počítačové učebny (akce INDOŠ). Přibýly i další odborné učebny. Výrazně se zlepšilo vybavení některých kabinetů.

Škola stále využívá tři elokovaná pracoviště. V prvním je umístěna školní družina, ve druhém cvičná kuchyně a školní dílny, ve třetím jsou umístěny třídy 1. stupně. Přetrvávají potíže spojené s tím, že škola nemá vlastní školní hřiště.

Prostorové podmínky umožňují realizovat vzdělávací program. Prostředí kmenových tříd, ve kterých probíhá výuka, je pedagogicky podnětné a esteticky upravené, je v něm potřebné technické vybavení a vhodný nábytek.

Žáci školy jsou vybaveni ucelenými řadami učebnic, jež jsou postupně obnovovány (některé z používaných učebnic mluvnice českého jazyka jsou z roku 1995, tj. z doby, kdy byly koncipovány pro osmiletou školní docházku, a proto členění učiva zcela neodpovídá novým osnovám). Nezapomíná se na další učební texty, běžné soustavy školních pomůcek včetně slovníkových příruček jazykového či odborného charakteru a alternativních pracovních materiálů. Základní školní potřeby jsou přidělovány žákům 1. ročníku a integrovaným žákům.

Audiovizuální techniku má škola v potřebném množství, použita však byla jen v menší části sledovaných předmětů (cizí jazyky, fyzika).

Pravidly českého pravopisu byli vybaveni všichni žáci. V dostatečném počtu byla zakoupena nová vydání Slovníku spisovné češtiny. Chybějí nová vydání Stručné mluvnice české. Školní knihovna s cca 1000 svazků je využívána. Vybavení kabinetu cizích jazyků je vcelku průměrné, chybí část odborné literatury.

Prostředí kmenových tříd, ve kterých probíhá výuka matematiky, je většinou esteticky upravené a pedagogicky podnětné. V každé učebně jsou k dispozici nové tabulové rýsovací pomůcky, v hodinách jsou běžně využívány kalkulatory, sbírky úloh a kopírované pracovní

listy. Vybavení kabinetu modely těles, nástěnnými obrazy a foliemi pro zpětný projektor je zastaralé a nedostačující. Žáci používají ucelené učebnicové řady, učitelé mají k dispozici další alternativní učebnice a sbírky úloh.

Odborná učebna fyziky a chemie není vybavena rozvody plynu, vody a elektrického proudu. Její výhodou je umístění vedle odborných kabinetů, ve kterých jsou uloženy pomůcky, žákovské soupravy a sbírky. Vybavení pomůckami je spíše zastaralé, ale umožňuje demonstrace pokusů či provádění laboratorních prací v nezbytně nutném rozsahu.

Materiálně-technické podmínky se částečně od předchozí inspekce výrazně zlepšily, celkově umožňují plnění vzdělávacího programu, přes dílčí nedostatky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE V ŠKOLNÍM ROCE 2002/03 VE SLEDOVANÝCH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH UVEDENÝCH V PŘEDMĚTU INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI
--

Realizace vzdělávacích programů

Týdenní hodinové dotace jednotlivých předmětů jsou v souladu se vzdělávacím programem Základní škola. Celkově jsou hodinové dotace předmětů v jednotlivých ročnících dlouhodobě stabilní. Vedení školy proto nevypracovalo pro každou jednotlivou třídu přehled hodinových dotací jednotlivých předmětů na celou dobu školní docházky na 1. a 2. stupni. Minimální dotace předmětů jsou dodržovány.

Vzdělávací program realizován v souladu se zařazením do sítě škol.

V třídách 7. - 9. ročníku si žáci mohou vybrat vždy ze tří volitelných předmětů. Jde o ruský jazyk (7. a 8. ročník), seminář a praktikum z biologie (7. ročník), informatiku (7. - 9. ročník), seminář a praktikum ze zeměpisu (8. ročník), seminář a praktikum z chemie (9. ročník), základy administrativy (9. ročník). Ve škole nebyly zřízeny nepovinné předměty.

Vedení školy uložilo vyučujícím zpracovat tematické plány učiva jednotlivých předmětů. Ve většině případů vycházely tematické plány primárně z osnov vzdělávacího programu. Tematické plány pro anglický jazyk vycházejí v nižších třídách z kvalitního tematického plánu uveřejněného v učebnici pro učitele. Počítají tedy správně s probráním všech témat uvedených v osnovách vzdělávacího programu. Naopak učivo, jež bylo v doplňcích k vzdělávacímu programu vypuštěno (např. trpný rod), se stále vyučuje. V tematických plánech není označeno jako rozšiřující učivo. Obsah tematického plánu anglického jazyka v 9. ročníku je v souladu s osnovami zaměřen na utřídění probraného učiva a na širší seznámení s reáliemi anglicky mluvících zemí. V průběhu školního roku 2002/03 bylo třeba po odchodu nekvalifikované učitelky německého jazyka přepracovat tematické plány. V některých třídách došlo k většímu zpoždění proti znění osnov, které se postupně vyrovnává. Situaci v plnění osnov musí vedení školy nadále sledovat. Především je třeba dohlédnout na to, aby nebylo vynecháno učivo uvedené v osnovách (např. budoucí čas pomocí werden).

Vyučující jsou seznámeni s individuálními vzdělávacími plány integrovaných žáků a dalších žáků se specifickými poruchami učení.

Výuka je v souladu s učebním plánem a osnovami vzdělávacího programu.

Zápisy v třídních knihách průkazně zachycují průběh vzdělávání.

Povinná dokumentace vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání a výchovy je vedena průkazně.

Dodržování osnov je vedením školy sledováno při hospitacích, při kontrole zápisů metodických orgánů, pomocí kontrolních prací zadávaných ředitelkou školy v českém jazyce a matematice.

Systém kontroly naplňování učebních plánů je účinný (až na dílčí záležitosti u německého jazyka).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk ve 3. až 5. třídách

Kvalita hospitovaných hodin byla vcelku srovnatelná, z nich pro vysokou míru komunikace a promyšlených činností založených na aktivitě žáků vynikaly hodiny ve třetí a čtvrté třídě, nedostatek odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku ve třídách 1. stupně se tedy negativně neprojevil.

Byly stanoveny srozumitelné cíle hodin, ve všech hodinách proběhla vhodná vstupní motivace. Během práce byli žáci sledováni, oceňováni za dobrý výkon a snahu. Veškeré písemné práce či slovní výstupy žáků byly vyhodnocovány a klasifikovány z hlediska postupu a úspěšnosti. Žáci prokazovali živý zájem a velmi dobré znalosti. K udržení zájmu i kázně využívaly učitelky metody průběžné motivace, změny činnosti a častého slovního pobízení. Žáci byli vedeni k sebereflexi a sebehodnocení, což bylo zvláště patrné ve třetí i ve čtvrté třídě.

Učební osnovy jednotlivých ročníků jsou rozpracovány do přehledných tematických plánů. Množství předávaných informací bylo přiměřené a ve shodě s vytýčenými cíli i učebními osnovami. Struktura hodin odpovídala věkové kategorii žáků. Vyučující volily přiměřené tempo, organizační pokyny jasné a srozumitelné.

Při vlastní výuce byly uplatněny ve většině hodin frontální metody, ale i práce ve skupinách, v několika případech mělo učení aktivní charakter. Čas byl efektivně využíván, jednotlivé aktivity byly za sebou logicky řazeny a vytčené cíle byly dosaženy. S jednou výjimkou byla interpretace učiva po odborné stránce správná, i když ne vždy dostatečně názorná.

V oblasti metodiky k pochybením nedocházelo, při uvádění příkladů převažovala funkčnost. Didaktické principy byly vcelku respektovány.

Z reakcí žáků se dal vypozařovat zřetelný návyk na činnostní pojetí výuky. Interakce a komunikace se při výuce řídila jasnými pravidly jednání, které žáci akceptovali. Osobnost žáka byla respektována, byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru, vlastní projev žáků byl přirozený. Vystupování vyučujících, pohotovost a kvalita jejich vyjadřování byly velmi dobré.

Jako materiální vybavení sloužily většinou učebnice, pracovní listy a alternativní texty učitelů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném předmětu jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů dějepis, zeměpis, občanská výchova

Všechny navštívené hodiny byly vyučovány učitelkami s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí k výuce, což se příznivě odráželo ve kvalitě vedených hodin.

Vstupní motivace v úvodu hospitovaných hodin většinou souvisela s již probraným učivem, další aktivizace žáků během hodin byla spíše spjata se změnami činností.

Tematické plány sledovaných předmětů jsou zpracovány v souladu s učebními osnovami deklarovaného vzdělávacího programu Základní škola a jsou plněny i po stránce časové.

Cíle vyučovacích hodin byly jasně formulovány a navazovaly na probranou látku. V úvodních částech hodin učitelky využívaly formy opakování založené na rozhovoru. Nové učivo bylo vysvětlováno srozumitelně, výklad probíhal především formou práce s textem, předčítání,

řízeného dialogu a diktovaného zápisu. Ne ve všech hodinách byla včleněna pro žáky zajímavá a motivující činnost.

Význačným společným rysem hodin zeměpisu a občanské výchovy byla organizace výuky založená na aktivní roli žáků. Z reakcí žáků se dal vypožorovat zřetelný návyk na otevřené pojetí výuky. Hodiny byly činnostně zaměřeny tak, aby žáci měli příležitost pro aplikaci učiva a prezentaci výsledků své práce. Proporční rozložení činností v záměrně vytvořené „dvouhodinovce“ zeměpisu, nebylo z hlediska efektivity využití času optimální.

Výuka probíhala v pedagogicky podnětném prostředí kmenových tříd. Komunikace žáků i pohotovost a kvalita ústního i písemného projevu pedagogů byly na velmi dobré úrovni, příležitost k mluvnímu projevu žáků byla poměrně častá. Kázeňské problémy v době inspekční návštěvy nebyly zaznamenány, u žáků převažoval zájem o výuku.

Audiovizuální technika nebyla použita, z další názorných pomůcek byly nejčastěji využity mapy, pracovní listy, učebnice.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk ve třídách 2. stupně

V průběhu inspekce byly navštíveny čtyři vyučovací hodiny českého jazyka ve čtyřech různých třídách 2. stupně. Šlo o tři hodiny mluvnice a jednu hodinu slohového výcviku.

Příprava obou vyučujících na výuku byla velmi dobrá. Po úvodním opakování probraného učiva (část žáků byla hodnocena známkou) následoval výklad zaměřený na nové učivo, případně následoval písemný test. Převažoval frontální způsob výuky, výuka ve skupinách se neuplatnila. Vyučující se snažily střídát různé činnosti, aby udržely zájem a aktivitu žáků. Z probíraného učiva byly pořízeny stručné zápisy na tabuli, které žáci přepsali do sešitů. Další didaktická technika v hodinách nebyla použita. V hodině slohu se neobjevilo mluvní cvičení.

V úvodu hodin byl vyučujícími oznámen plánovaný obsah hodiny a naznačen cíl hodiny. Chybělo zpravidla zřetelné formulování cíle hodiny (motivace pomocí příkladů z praxe, poukaz na využití probíraného učiva, upozornění na nejčastější chyby či obtížné úseky učiva). Vyučující se nesnažily o zařazování výraznějších motivačních aktivit, které by zpestřily jinak vcelku nezajímavé mluvnické učivo. Přesto se dařilo udržet jak pozornost a pozitivní aktivitu žáků, tak i kázeň. Jen v části hodin se v závěru objevilo shrnutí učiva a zhodnocení hodiny.

Tempo bylo přiměřené, organizační pokyny jasné a srozumitelné. Komunikace a vyjadřování žáků byly vesměs na průměrné úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném předmětu jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech německý a anglický jazyk

V průběhu inspekce se podařilo uskutečnit tři hospitace v hodinách angličtiny u dvou z vyučujících a jednu hospitaci němčiny pouze u jedné z vyučujících německého jazyka.

Vyučující dovedly využít metodických dovedností získaných při vysokoškolském studiu nebo v metodických kurzech. U všech vyučujících bylo možno konstatovat velmi dobrou znalost cizího jazyka.

Žáci dostali ve vyučování nejčastěji prostor při čtení a překládání textu z učebnice. Jen v poměrně malém rozsahu se ve sledovaných hodinách uplatnily metodické postupy zaměřené na nácvik a upevnění komunikativních dovedností. Skutečný dialog dvojice žáků zařazen nebyl. Chyběl také delší samostatný projev žáků. Ověřovalo se porozumění textu z magnetofonové

kazety. Nové učivo bylo uváděno stručně a z odborného jazykového hlediska správně. Vyučující střídaly už zmíněné aktivity (čtení a překlad) s písemnou prací, případně s některými motivačními činnostmi, které ovšem měly spíše charakter relaxace. Hodiny tedy většinou byly pestré. Vyučovacími hodinami ovšem dominoval jazykový projev vyučujících při hromadné práci s celou třídou. Diferenciované zadání úkolů či dvojí výklad se neuplatnily. Ve všech hodinách byly ve výuce využity magnetofonové nahrávky textů a cvičení z učebnic pomocí sluchátkové soupravy v odborné učebně.

Pouze v jediné z hospitovaných hodin bylo možno považovat rozsah motivačních činností podporujících zvládnutí slovní zásoby či probíraného gramatického jevu za přiměřený. Část motivačních aktivit měla – jak už bylo řečeno – spíše relaxační charakter, což samozřejmě nebylo na škodu. Jen výjimečně byl jazykový projev spojován s činností. V jednom případě mohl na žáky silně motivačně působit samotný obsah probíraného učiva – reálie New Yorku. Na závěrečné shrnutí obsahu hodiny obvykle nezbyl čas, v lepším případě byli žáci souhrnně pochváleni za práci v hodině.

Ve vyšších třídách vedly vyučující výuku převážně v cizím jazyce. V několika případech se objevilo zbytečné překládání už zvládnutých cizojazyčných pokynů do češtiny. Tempo výuky bylo přiměřené. Kázeň žáků byla velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech anglický jazyk a německý jazyk jsou v úhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika ve třídách 2. stupně

Organizace výuky se přizpůsobovala cílům hodin a aktuálnímu složení třídy. Opakování na začátku hodiny nemělo vždy přímou návaznost na další probírané učivo. Při procvičování byly využívány metody hromadných skupinových i individuálních forem práce, většinou s následným vyhodnocením. V průběhu samostatných činností vyučující kontrolovali práci žáků a poskytovali jim individuální pomoc. V některých hodinách byla výrazná dominance učitele, převládající frontální metody se zaměřovaly na výklad, řízený rozhovor a společné řešení úloh. Pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, pracovní návyky byly upevňovány. Pouze výjimečně se objevily nedostatky v odborné terminologii či užití matematické symboliky. K posílení názorné představy při řešení geometrických úloh a lineárních funkcí sloužily přehledné náčrty, konstrukce obrazců i schematické zápisy postupů na tabuli.

Motivační roli sehrála aplikace probíraného učiva na praktické zkušenosti žáků, časté pochvaly, laskavý a přátelský přístup učitelů k žákům i bodové hodnocení aktivity v hodinách. Sledování a hodnocení písemného projevu v sešitech mělo rozdílnou úroveň, především rýsování je nutno věnovat dlouhodobou pozornost. Matematické znalosti a dovednosti jsou ověřovány pravidelnými čtvrtletními prověrkami. V pololetí byly zadány ředitelské prověrky, jejichž detailní rozbor slouží jako zpětná vazba vyučujícím a současně jako výchozí informace pro vedení školy při další kontrolní a hospitační činnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika ve třídách 2. stupně jsou v úhrnu hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu fyzika

Fyzika je vyučována od 6. ročníku v souladu s učebním plánem. Hospitované hodiny byly zodpovědně připraveny. Výklad nového učiva vycházel z empirických poznatků žáků. K procvičování znalostí a dovedností sloužila skupinová práce při sestavování jednoduchých elektrických obvodů s využitím žákovských souprav. V 9. ročníku byl při opakování učiva efektivně využit počítačový výukový program. Při zadávání úkolů byla respektována zásada

přiměřenosti, pochopení úkolů si učitelé ověřovali. Organizační pokyny byly srozumitelné, učivo bylo interpretováno věcně správně. K podpoře výuky byly využívány pracovní listy se zadáním úloh, schematické zápisy na tabuli a názorné pomůcky. Bylo využíváno motivujících pochval a povzbuzování, pouze výjimečně byly žákovské výkony klasifikovány. Vyučující reagovali na žákovské dotazy, umožňovali diskusi při vyvozování závěrů a při postupech tolerovali použití jiných možných řešení. Nízká frekvence laboratorních prací je ovlivněna především omezenými možnostmi ve vybavení fyzikálního kabinetu. Komunikace žáků a slovní formulace závěrů pozorování byly značně jednoduché a nesmělé. Celkově byla atmosféra navštívených hodin pracovní a přátelská.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu fyzika jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Vědomosti a jazykové a jiné dovednosti ověřují vyučující pomocí pololetních písemných prací, dílčími testy a ústním zkoušením. V českém jazyce je zadáván dostatečný počet písemných slohových prací a kontrolních diktátů. Čtvrtletní a pololetní písemné práce jsou zadávány matematice. V cizím jazyce jde o dvě rozsáhlejší písemné práce za rok.

Vedení školy ověřuje výsledky výuky pomocí vlastních testů (písemné práce zadané ředitelkou školy žákům 9. ročníku v českém jazyce a matematice). Pracovníci školy připravují žáky na účast v řadě soutěží. Jde o školní kolo recitační soutěže, olympiádu v českém jazyce, literární soutěže např. na téma požární ochrany a využití internetu, školní kolo konverzační soutěže v anglickém jazyce s postupem do okresního kola v obou posledních letech, městskou soutěž v anglickém jazyce, školní kolo matematické olympiády, matematické soutěže Pythagoriáda a Klokán, olympiády zeměpisu a chemie, soutěž Mladý historik, ekologickou soutěž organizovanou místním domem dětí a mládeže a řadu dalších. Organizována je také soutěž ve vědomostech o pravidlech silniční dopravy (dopravní soutěž).

Celkově je průběh vzdělávání a výchovy hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje o škole uvedené v platném rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení souhlasí se zřizovací listinou z 26. 11. 2002 (v zřizovací listině jsou uvedena dvě znění, v záhlaví je uveden název shodný s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, v čl. II jsou navíc uvedena v názvu školy slova „příspěvková organizace“).

Vedle již zmíněné spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickými centry spolupracuje škola s nejbližší mateřskou školou (příprava na vstup do 1. ročníku) a zejména se spádovou neúplnou základní školou, z jejíž speciální třídy přichází značný počet žáků se specifickými poruchami učení a chování. Pozitivně je hodnocena mezinárodní spolupráce s Tatranskou alternativní školou Poprad (Slovensko). Škola spolupracuje s místní knihovnou (knihovnické lekce a literární besídky). Ve své tělocvičně umožňuje škola činnost místním sportovním oddílům. Škola zajišťuje pro žáky řadu zájmových aktivit doplňujících výuku. Celkem jde o sedmáct zájmových útvarů.

Přínosem bylo vypracování a chválení projektu Sokrates a projektu na pořízení keramické dílny, jakož i zavedení stavebnic LEGO do výuky.

Souběžně s orientační inspekci byla realizována tematická inspekce „Sledování a hodnocení průběhu vzdělávání cizinců na území ČR“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/03.

Souběžně s orientační inspekci proběhla tematická inspekce „Hodnocení realizace projektu PI – Informační gramotnost v rámci státní informační politiky ve vzdělávání“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou souhrnně zveřejněna ve Zprávě ČŠI o školním roce 2002/03 a na webových stránkách ČŠI.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. zřizovací listina vydaná Městem Bohumín (bez čj.) dne 26. 11. 2002
2. rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení platné od 1.1.2003 čj. 11 104/03-21 ze dne 18. 2. 2003
3. jmenovací dekret ředitelky školy ze dne 26. června 2001 s účinností od 29. června 2001 (bez čj.)
4. rozhodnutí okresního hygienika čj. 18133-231.4/95/IR ze dne 27.11.1995
5. kopie vyjádření stavebního odboru Městského úřadu Bohumín s čj. Výst. 1674/95-Wa ze dne 27.11.1995
6. protokol OHS Karviná čj. 15 108/2001 ze dne 29.11.2001
7. protokol OHS Karviná čj. 15 109/2001 ze dne 29.11.2001 (odloučené pracoviště)
8. rozvrhy žáků školy ve školním roce 2002/03
9. výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 zpracovaný k 30. 9. 2002 (bez čj.)
10. kniha úrazů používaná od 3. 9. 2002
11. záznamy z pedagogických rad v roce 2001/02 a 2002/03
12. rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky z roku 2002
13. protokoly z opravných zkoušek z roku 2002
14. třídní knihy používané v školním roce 2002/03
15. třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku používané v školním roce 2002/03
16. vnitřní klasifikační řád školy ze dne 21. 1. 2003 čj. 7/03
17. výroční zpráva za školní rok 2001/2002 z 3. 9. 2002 (bez čj.)
18. výroční zpráva o poskytování informací (bez čj.) za rok 2002 ze dne 1. 3. 2003
19. tematické plány pro školní rok 2002/03
20. kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků ze dne 2.1.2003 (bez čj.)
21. koncepční záměry a úkoly v období 2002-2004 ze dne 29.8.2002 (bez čj.)
22. program výchovně vzdělávací práce na školní rok 2002/2003 ze dne 2.9.2002 (bez čj.)
23. pracovní řád pro učitele (příloha k dokumentu č. 22)
24. vnitřní řád školy pro žáky (příloha k dokumentu č. 22)
25. plán kontroly a řízení ze dne 31.8.2002 (příloha k dokumentu č. 22)
26. hospitační činnost (příloha k dokumentu č. 22)
27. měsíční plány práce (příloha k dokumentu č. 22)
28. plán kulturních akcí (příloha k dokumentu č. 22)
29. zavedení výuky Ochrana člověka za mimořádných situací ze dne 20.9.2002 (příloha k dokumentu č. 22)

30. výchova k volbě povolání (příloha k dokumentu č. 22)
31. přehled individuální výuky (příloha k dokumentu č. 22)
32. plán práce výchovného poradenství (bez čj., bez data)
33. rámcový plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro škol. rok 2002/03 ze dne 3.9.2003 (bez čj.)
34. plán třídních schůzek a konzultací (bez data, bez čj.)

(Ve výčtu dokladů je zachován způsob psaní dat shodně s originály dokladů.)

ZÁVĚR

Kromě personálních podmínek školy se od poslední inspekce v roce 1999 významně zlepšily materiálně-technické podmínky školy (rekonstrukce šaten a toalet, rozšíření počítačové učebny, odborné učebny).

V průběhu inspekce se prokázala velmi dobrá práce všech vyučujících.

Škole se v období od předchozí inspekce podařilo získat finanční dotace na projekt Sokrates a na projekt keramické dílny. Dále se rozvíjí zájmová činnost, úspěšná je spolupráce s dalšími institucemi (mateřská škola, neúplná základní škola, sportovní oddíly). Nezanedbává se prezentace práce školy v tisku.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura	
Členové týmu	Mgr. Šárka Hanušová	
Členové týmu	Mgr. Marie Židková	

Další zaměstnanci ČŠI: Ing. Lada Bednárová, Libuše Švecová

V Ostravě dne 28. května 2003

Přílohy

- vyhodnocení dotazníků pro rodiče a žáky 7. – 9. ročníku

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 6. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Barbora Bolcarovičová	

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Příloha - Vyhodnocení dotazníků pro rodiče a žáky 7. – 9. ročníku

	Názory rodičů na:	Zcela spokojen Zcela souhlasím	Spíše spokojen Spíše souhlasím	Spíše nespokojen Spíše nesouhlasím	Nespokojen Vůbec nesouhlasím	Nevím
1.	Vzdělávací program školy splňuje Vaše očekávání.	31,7	56,1	9,8	0,0	2,4
2.	Nabídka nepovinných a volitelných předmětů je vyhovující.	31,7	48,8	14,6	2,4	2,4
3.	Při vyučování se ve většině předmětů využívají různé pomůcky (magnetofon, video, mapy, grafy, modely aj.).	56,1	24,4	4,9	2,4	12,2
4.	Vyhovuje Vám skladba /výběr/ mimovyučovacích aktivit vybraných školou (filmy, muzikály, varietní vystoupení, různé koncerty aj.).	39,0	39,0	7,3	9,8	4,9
5.	Žáci běžně pracují se školním počítačovým vybavením ve většině předmětů.	14,6	22,0	26,8	26,8	9,8
6.	Nejméně jeden učitel Vaše dítě dobře zná.	39,0	36,6	9,8	2,4	12,2
7.	Učitelé se většinou zajímají o problémy Vašeho dítěte.	34,1	36,6	9,8	12,2	7,3
8.	Informovanost ze strany školy o výsledcích Vašeho dítěte je dostatečná.	65,9	31,7	0,0	0,0	2,4
9.	Klasifikace ústního a písemného projevu je vyvážená.	26,8	51,2	4,9	9,8	7,3
10.	Vaše dítě si myslí, že je hodnoceno ve škole spravedlivě.	17,1	48,8	22,0	9,8	2,4
11.	Chce-li být Vaše dítě ve škole úspěšné, trvá jeho domácí příprava: a) půl hodiny denně b) jednu hodinu denně c) dvě hodiny denně či více	9,8	7,3	0,0	0,0	82,9
12.	Jste spokojeni s nabídkou mimoškolní zájmové činnosti.	26,8	43,9	12,2	12,2	4,9
13.	Vaše dítě ví, na koho se má obrátit v případě, že je nespokojeno.	43,9	46,3	7,3	0,0	2,4
14.	Vaše dítě se dovídá ve škole o nebezpečí kouření, užívání drog a jiných návykových látek.	70,7	19,5	2,4	2,4	4,9
15.	Vaše dítě se ve škole seznamuje se zásadami zdravého životního stylu.	46,3	26,8	7,3	0,0	19,5
16.	Školní řád obsahuje jasně stanovená potřebná pravidla.	68,3	14,6	4,9	0,0	12,2
17.	Toalety jsou ve škole čisté, žáci mají k dispozici ručníky (vysoušeč), mýdlo a toaletní papír.	22,0	24,4	17,1	31,7	4,9

	Názory rodičů a žáků na:	Zcela spokojen Zcela souhlasím	Spíše spokojen Spíše souhlasím	Spíše nespokojen Spíše nesouhlasím	Nespokojen Vůbec nesouhlasím	Nevím
1.	Existuje svobodná volba povinně-volitelného předmětu.	56,1	31,7	2,4	9,8	0,0
2.	Můžeš vyslovit svůj názor, můžeš ve škole o problémech diskutovat?	26,8	31,7	22,0	9,8	9,8
3.	S počítači pracují při výuce všichni žáci pravidelně.	24,4	17,1	24,4	24,4	9,8
4.	Je alespoň jeden předmět, který tě baví víc než ostatní, a zájem o něj vzbudil učitel svou výukou.	61,0	22,0	2,4	12,2	2,4
5.	Distribuce a užívání drog v prostorách školy jsou zcela neobvyklé.	29,3	14,6	19,5	14,6	22,0
6.	Projevy šikany učitelé účinně řeší.	36,6	31,7	9,8	4,9	17,1
7.	Vím, na koho se mám obrátit, budu-li potřebovat pomoc.	61,0	24,4	7,3	4,9	2,4
8.	Ve škole se hovoří o tom, jak nebezpečný je terorismus.	51,2	9,8	12,2	14,6	12,2
9.	Co by se mohlo ve škole zlepšit?	9,8	2,4	0,0	7,3	80,5

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-06-27	146 2211/03-05043
Zřizovatel	2003-06-27	146 2212/03-05043
Rada školy	Není zřízena	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány